

Jednota a radost *1. čtení: Iz 25,1-9* *Hlavní čtení: Fp 4,1-9* **12. 10. 2014 (Javorník)**

Milí bratři, milé sestry, minulou neděli jsme přemýšleli nad úryvkem z 3. kapitoly listu Filipským. Tato 3. kapitola končí nádhernými a nadějnými slovy. Poslouchejme: *My máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista. On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všechno si podmanit.* (Fp 3,20-21)

My máme občanství v nebesích. To nám Kristus vydobyl. Nejsme a už nikdy nebudeme cizinci a cizinky v Božích očích. Nejsme a už nikdy nebudeme přistěhovalci, kteří nevlastní řádné doklady totožnosti země, ve které se nacházejí. My máme doklad totožnosti vydaný samotným Bohem – tím dokladem je Ježíš Kristus. Byť žijeme zde na zemi (a ne ještě v nebi), byť zde zápasíme (a často v těchto zápasech prohráváme) - Pán Bůh v nás vidí plnoprávné občany svého nebeského království.

A co z toho plyne, že jsme nebeskými občany a občankami? Jak se to promítá do našeho pozemského života? Jak se to projevuje na nás samých – už tady a teď?

Tak za prvé: Smíme být zajedno v Pánu. My všichni smíme být stejného smýšlení v Pánu Ježíši. Ve filipském sboru zřejmě došlo k nějakému rozkolu, k rozdělení – ať už jen duchovnímu či skutečnému. Jednu stranu vedla jedna zasloužilá Kristova bojovnice – Euodie. A v druhé straně měla zase hlavní slovo druhá zasloužilá Kristova bojovnice: Syntyché. Ženy statečné, ošlehané prací na vinici Páně, blízké spolupracovnice apoštola Pavla, jejichž jména jsou jistojistě zapsána v knize života. Žádná ořezávátka, žádné nezkušené naivky.

Ale to Pavlovi nebrání, aby je napomenul. A to jmenovitě a veřejně. Však ony to unesou. Ony se jistě neurazí. Ty dvě ženy si z tohoto apoštolova pokárání jistě vezmou ponaučení. Jsou to přece ženy zbožné a statečné. Tak asi Pavel uvažoval. Vždyť ne každého lze takto veřejně napomenout. Ne každý unese veřejné pokárání. Nalejme si čistého vína: drtivá většina lidí by to neunesla. Tyto ženy však byly natolik srostlé s Pánem Ježíšem, že je apoštol bez rozpaků před druhými napomíná – protože věří, že je to pohne správným směrem. A co se Pavlovi nelíbí? Že navzdory svým duchovním výšinám Euodie a Syntyché nejsou zajedno v Pánu. Nejsou jednoho smýšlení. Proto by se tyto dvě šéfky měly chytit za nos a začít pracovat na jednotě před Boží tváří. Nejen totiž, že svým rozkolem dávají špatný vzor těm, kteří jdou za nimi. Ale zřejmě fakticky rozdělují sbor na dvě části. Měly by se tedy v Kristu sjednotit a táhnout za společný provaz. Měly by se spojit a být za jedno. Vždyť rozdělený sbor - to je veliké neštěstí. Obrovská pohroma. Sbor, který je vnitřně rozdělen na dvě či více částí, takový sbor není funkční. Není akceschopný. Nelíbí se Bohu. Vydává špatné svědectví lidem okolo. A také způsobuje dusnou atmosféru, která je nepříjemná pro všechny nově příchozí.

V devadesátých letech se mnoho našich společenství potýkalo s tímto problémem: s duchovním a často následně také faktickým rozkolem, rozdvojením, rozpulením sboru. Vzpomínám si na svou studentskou praxi, kdy jsem byl v jednom sboru, který zažil toto rozdělení. Třetina sboru odešla s kazatelem. Třetina sboru zůstala bez kazatele. A třetina sboru přestala mít zájem o jakékoli duchovní obecnství. A nový farář mi tehdy říkal, že právě tito lidé, kteří v době rozdělení přestali chodit do sboru, jsou nyní nejhůře „oslovitelní“ lidé v celém městě. Proč? Protože zažili obrovské duchovní zklamání, obrovskou duchovní bolest. A tak i my smíme vždycky a v každém čase táhnout za jeden provaz. I my smíme rozlišovat mezi tím, co je opravdu podstatné a pro víru v Krista naprosto zásadní - a tím, a co je jen druhotné a daleko méně důležité. Bůh nám dává Ducha moudrosti, abychom směli vždycky rozpoznat, na čem jemu nejvíce záleží. A zároveň také pokorně uznat, že to, co se nám původně jevilo jako zásadní a důležité, je třeba kolikrát jen produktem naší malichernosti, neústupnosti a možná i naší omezenosti. Tak jako se manželé hádávají nejčastěji kvůli hloupostem a podřadným věcem, i ve sborech tomu žel často bývá stejně. My jsme však Kristem osvobozeni od takových šarvátek a (v konečném důsledku) žabomyších válek. My přece máme občanství v nebesích – a na tom záleží. To je opravdu podstatné. To je naším nejhlubším spojením. Na tom se všichni shodneme. A z toho se všichni radujeme. Všechno ostatní je proto druhotné a podružné! Všechno ostatní je věcí laskavé diskuze, vzájemných kompromisů a také ústupků. Proto se vždycky snažme táhnout ve sboru za jeden provaz – ať už půjde o cokoli. Společně dělejme věci, které jsou sboro-tvorné, které rozvíjejí sbor a přibližují směrem k Pánu Bohu. A chraň nás Bůh před bořením sboru, před naším sboroborným chováním. Nedopusťme, aby nás druhořadé otázky a problémy rozdělovaly. Všichni patříme Kristu. A tak v něm, v tom nerozděleném (1K 1,13) Spasiteli zůstavejme jednotní.

Druhá Pavlova rada do života je velmi známá. Ale že ji známe nazpaměť - to ještě nutně neznamená, že bychom jí správně rozuměli, a dokonce že bychom podle ní žili. *Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se!*

Tak předně: apoštol neříká, že bychom se měli radovat ze všeho. On nás nevyzývá k tomu, abychom se radovali i ze špatných věcí a zlých událostí. Vždyť jsme lidé. Nejsme roboti, které by někdo mohl naprogramovat k radosti za jakýchkoli okolností. Copak bychom se mohli radovat z toho, že někdo nám blízký onemocněl, nebo přímo umírá? Copak bychom se mohli radovat z toho, že nás propustí z práce, kterou jsme měli rádi a léta letoucí jsme se jí zodpovědně věnovali? Copak bychom se mohli radovat z toho, že naše děti někdo šikanuje ve škole, anebo že se samy – byť už dospělí jedinci - nacházejí na scesti? Copak bychom se mohli radovat z toho, že nás podrazil někdo, komu jsme bezmezně důvěřovali? Ne, z toho se radovat nemůžeme.

Jsou zkrátka věci, které nás rozesmutňují, které nám vženou do očí slzy. Jsou události, které nás naštvou a nahněvají, anebo které nás vystraší a vyděsí. Ale právě v těchto situacích se můžeme radovat. **Ne** z toho, co nás potkalo a čemu musíme čelit. **Ale v tom** všem, co nás potkalo a čemu musíme čelit, v tom všem se můžeme radovat v Pánu Ježíši Kristu. Smíme totiž v každé situaci věřit, že on zná všechnen náš strach a smutek a pláč a hněv. A že je v tom ze své milosti s námi. Že nás neopouští. A tak oči mohou plakat – a srdce se může radovat z Ježíšovy blízkosti. Nervy mohou být napnuté k prasknutí – a srdce se může radovat z lásky Kristovy, kterou přece nikdo a nic nezastaví. Nálada může být odůvodněně pod psa, jak se říká – a srdce se může radovat z toho, že patříme Pánu Ježíši. A když nám Pán dá a pomůže nám, tato niterná a hluboká radost se může pomalu drát na povrch a proměňovat zevnitř náš smutek, náš hněv, náš strach, proměňovat toto všechno v duchovní radost.

Pěkně to vyjádřila nedávno jedna sestra: *Je to všechno bolavé... Myslela na svůj osamělý život. Ale víra, že Pán Ježíš jednou přijde, ta mě opravdu drží. Bez ní nevím, co bych dělala.*

Všimli jste si, že nám apoštol hned dvakrát radí, abychom se radovali v Pánu? Proč mu nestačí vybidnout nás ke křesťanské radosti jen jednou? Proč totéž říká dvakrát? Protože zaprvé ví, jak těžké to je. Že to je celoživotní zápas. Že je třeba o tuto radost často bojovat na modlitbách. Že je zapotřebí prosit Boha o pomoc, aby nám tuto duchovní a niternou radost zachoval a prohloubil ji. A za druhé Pavel ví, že radost v Pánu Ježíši patří k životu křesťana. Bez této duchovní radosti nejsme plnými křesťany. A nebude-li se radovat naše srdce v Pánu, bude se radovat ďábel. Křesťan bez radosti – to je stejné jako křesťan bez víry. Ale zdůrazňuji: nejde nutně o vnější a viditelnou radost. Nejde o úsměv od ucha k uchu, jak údajně říkával nad tímto oddílem pan farář Procházka. Jde o vnitřní, niterné, radostné prožívání blízkosti laskavého Krista. A to kolikrát druzí lidé ani vidět nemusejí.

Naopak: já jsem dost alergický na všechny ty úžasně vysmáté křesťanské obličejce, na všechny ty veselé křesťánky, kteří jsou pořád v pohodě a nic je nikdy nerozhází – možná proto, že pořádnou bolest života mají teprve před sebou. Ale někdy tuto radost dokážou i hrát, jen aby byla vidět – protože mají strach, že se shodí před svými souvěrci, když budou pochybovat, když budou plakat, když přiznají vlastní strach.

My si přece nemusíme hrát na duchovní supermany, kteří všechno zvládnou, nic se jich výrazně nedotkne, pořád jsou veselí a optimističtí. Když Pavel jinde říká: *Radujte se s radujícími, plačte s plačícími*, pak předpokládá, že i v církvi se někdy pláče. Apoštol sám také občas propadá svým obavám a strachům – nejčastěji asi kvůli tomu, jak se vede sborům, které pomáhal zakládat. Možná neměl tolik strach o sebe, o svůj život, ale o své souvěrce strach měl. Báł se především, aby jednou neodpadli od Krista. *Bojím se, až zase přijdu, píše Pavel korintským křesťanům, aby mne Bůh před vámi nepokořil a abych se nemusel trápit nad mnohými z těch, kteří předtím žili v hříchu a dosud se v pokání neodvrátili od své nečistoty, necudnosti a bezuzdnosti.* (2K 12,21) A do třetice: apoštol dobře věděl, co je to hněv. Proto nabádal křesťany: *'Hněváte-li se, nehřešte.'* *Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce* (Ef 4,26)

A Pán Ježíš? Ten, který je zdrojem naší nejhlubší radosti? Ten také nechodil se svými učedníky věčně se usmívající a radostný a veselý. Také někdy plakal, hněval se a dokonce měl i strach. Ale při tom všem věděl, že Otec je mu vždycky nablízku, a že ti dva jsou jedno. A to bylo jistě pramenem jeho vnitřní, hluboké radosti. A za nás všechny se takto před svým ukřižováním přimlouval: *Nyní jdu k tobě, (Otče), ale toto mluvím ještě na světě, aby v sobě měli plnost mé radosti.* (J 17,13) Abychom my v sobě měli plnost Kristovy radosti.

Ať už se tedy smějeme, ať už pláče, vždycky se smíme radovat v Pánu. Vždycky se smíme radovat z jeho spásy. Vždycky můžeme být plni jeho radosti. Kristus je důvodem i pramenem naší nejhlubší radosti. On nám tuto svou radost nabízí v plné míře.

Modleme se: Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že jsi zdrojem naší nejhlubší radosti. Tato naše duchovní radost je někdy jen uložena hluboko v srdci, ale jindy vypluje na povrch a způsobí radost i těm, kteří žijí kolem nás. Ať tak či onak: Nedovol, Pane, aby radost z tvé záchrany z nás někdy vymizela úplně. Spíš ji pořád v nás svým svatým Duchem rozmnožuj a prohlubuj. Amen.

Milí bratři, milé sestry,

minulou neděli jsme přemýšleli nad jediným a jedinečným pramenem naší spásy: nad láskou Ježíše Krista k nám lidem, kvůli kterým byl ochoten dokonce skonat na golgotském kříži. Nejsme to tedy my s našimi náboženskými dovednostmi a morálními schopnostmi, kteří máme klíče od Božího království. Není to naše práce, není to naše duchovní dřina, díky které bychom se propracovali do Boží blízkosti. Vždyť vše dobré v nás se míchá se zlým, světlo s tmou, výšiny s hlubinami. A kdo poctivě a odvážně nahlédne do svého srdce, jen těžko uvidí věci, ze kterých by se Bůh mohl radovat. A pokud přece jen v našem srdci je něco dobrého, je to dar Boží.

Naštěstí jsme tedy pro naši spásu nemuseli hnout prstem. Naštěstí pro nás! Protože kdyby to po nás Bůh požadoval, kdyby chtěl, abychom s ním na naší záchraně spolupracovali, výsledky této spolupráce by jistě nebyly uspokojivé.

Pro svou spásu tedy nemusíme udělat naprosto nic. *Toto je skutek, který žádá Bůh: abyste věřili v toho, koho on poslal*, říká Pán Ježíš. (J 6,29)

No dobře... Ale přesto: jaké jsou konkrétní důsledky Božího daru spásy? Co z této záchrany pro nás plyne? Snad ne jen to, že tomu máme věřit a pasivně čekat na smrt, kdy se naše víra ověří. Jistě že ne! Kristus v nás probouzí nový život. Nový život – tady a teď. Ne jinde a jindy. Tady a teď! Kristus v nás probouzí nové smýšlení o starém světě a starém životě. Kristus v nás probouzí odhodlání nově a jinak žít – byť z pohledu starého a nevykoupeného světa tento nový život v Kristu vypadá jako čiré bláznovství. A právě o tom dnes mluví apoštol Pavel. My se dnes hlouběji zamyslíme nad jednou jeho výzvou.

Ta zní: *Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Mírnost...* Co to vlastně je? Jak se projevuje? A odkud přichází? Mírnost je především vlastností našeho Boha. Žalmista chválí Hospodina: *Nebo ty jsi, Pane, dobrotivý a lítostivý, a hojný v milosrdenství ke všechněm, kteříž tě vzývají.* (Ž 86,5) Dobrotivý a lítostivý. Dobrý a mírný, mohli bychom také přeložit. Hospodin je tedy mírný Bůh. Hospodin je Bohem, který netrvá na svých právech. Hospodin dokáže odhlédnout od toho, co by mu snad právem náleželo a příslušelo. Dokáže odstoupit od toho, co mu právem patří. Naše chvála a dobrořečení – to mu právem náleží. Naše bezvýhradná poslušnost – to mu právem patří. Nic z toho však od nás nedostává, alespoň ne v plné míře. A přesto s námi dál počítá. Přesto nás má dál rád. Přesto s námi chce být a tvořit společenství. Přesto nás chce jednou mít kolem sebe ve svém království.

A to žalmista ještě netušil, co všechno je nakonec Bůh pro hříšného člověka ochoten podstoupit a vytrpět! Co všechno pro nás z lásky učinil v Ježíši Kristu! Náš Bůh je tedy mírný Bůh. Netrvá na svých právech. Neprosazuje tvrdě to, co by tvrdě prosazovat mohl. Právě naopak: náš Bůh dokáže trpět škodu – kvůli hříšnému člověku. Kvůli nám všem. Kvůli člověku obětuje vlastní čest a vlastní slávu. Kvůli člověku, který na něj úplně jednoduše kašle.

A z toho už celkem snadno odvodíme, kdo je to pak mírný člověk. Mírný člověk je ten, kterému neleží na srdci ani tak vlastní prospěch, vlastní práva, vlastní dobro – ale spíše se zasazuje o prospěch druhých lidí, o dobro svých bližních. Takový člověk často zapomíná na sebe, zapomíná se zastávat sebe sama, když jej druzí lidé osočují, když mu berou, co je jeho, když mu všelijak škodí. Na tom mu totiž až tak nezáleží. Hlavní je dobro druhých lidí.

A my se musíme hned ptát: Není takový člověk nakonec slaboch? Tedy: Není mírnost jen jiným, hezčím výrazem pro slabošství, pro slabost? Ano, je to slabošství – ale jen v očích lidí, kteří prozatím nepoznali Krista. Naopak pro nás věřící je to ideál, nejvyšší meta křesťanského života! *V pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu.* (Fp 2,3n)

K tomu nás vede Boží slovo. A ten, který se tohoto ideálu z Boží milosti ve svém životě byť jen dotkne, ten je v našich očích naopak velmi silným a odvážným člověkem.

Takovým byl třeba první mučedník Štěpán, který si tolik přál, aby jeho židovští bratři poznali Krista, že byl ochoten pro to položit i svůj život. Ani když ho kamenovali, jim nenadával a nehrozil.

Naopak se při tom modlil: *"Pane Ježíši, přijmi mého ducha!" Pak klesl na kolena a zvolal mocným hlasem: "Pane, odpusť jim tento hřích!" To řekl a zemřel. (Sk 7,59-60)* Všechno pokorně vytrpěl až do posledního konce. A kdo ví, zda to nebyla právě jeho přímluva za své zatvrzelé bratry, která obměkčila Boží srdce. Možná, že právě tuto Štěpánovu přímluvu: *Pane, odpusť jim tento hřích*, Bůh vyslyšel a kvůli ní nakonec povolal apoštola Pavla. Ten sice po Štěpánovi kameny přímo neházet, ale držel pláště těch, kteří jej kamenovali - a schvaloval to. Možná že se obrácení apoštola Pavla u Damašku stalo také díky Štěpánově mírnosti.

Po takovém příkladu se můžeme oprávněně ptát dál: Dá se s touto mírností přežít v tomto světě? Když nebudeme mít ostré lokty, když se nebudeme drát kupředu, když se nebudeme bít do posledního dechu za svá práva, za své místo pod Sluncem, když nenaučíme naše děti používat všechny páky a konexe k vlastnímu prosazení... Když naopak budeme mírní a toto všechno přenecháme jiným lidem... Můžeme v tomto světě přežít? Můžeme zde na zemi obstát?

Na takovou otázku lze odpovědět jinou otázkou: Je naším úkolem přežít v tomto světě – anebo žít podle Božího slova? Je naším cílem obstát zde na Zemi, v očích tohoto světa, anebo obstát v očích našeho Spasitele?

Nejčastější výmluva proti stylu toho mírného života však zní: *Já se ale nebiju za sebe. Já bojuji za spravedlnost.* Žel málokdy je tato věta skutečně pravdivá. Protože většinou bojujeme za svou verzi spravedlnosti, za to, co nejvíce vyhovuje nám samým a co je nejprospěšnější pro nás a pro naše nejbližší. Skutečně málokdy bojujeme za spravedlnost pro druhé lidi, nebo dokonce za spravedlnost pro všechny. Třeba Martin Luther King mohl směle říkat, že bojuje za spravedlnost. Bojoval za své černé bratry asestry. A nakonec zaplatil životem za tento bohulibý boj. Anebo teolog a farář Dietrich Bonhoeffer, který se zapojil do v podstatě sebevražedného atentátu na Hitlera. A kvůli tomuto svému boji za spravedlnost pro druhé skončil na popravišti.

A tak dávejme pozor na to, abychom - když už bojujeme - bojovali skutečně za Boží spravedlnost a ne jen za své zájmy. To nám totiž nepřísluší. To dělat nemusíme. Protože Ježíš Kristus pro nás všechno potřebné ke skutečnému životu dávno vybojoval.

Ale kde k tomu brát sílu? Kde brát sílu k takové mírnosti? *Pán je blízko*, dodává Pavel. To je naše poslední a nejhlubší motivace k mírnému životu. To je pramen naší odvahy k mírnému životu v tomto dravém světě. *Pán je blízko.* Tedy jako ten, který je nám vždy nablízku. *Hospodin je blízko všem, kteří volají k němu, všem, kdo ho volají opravdově.* (Ž 145,18) Nikdy se od nás nehodlá vzdálit. Nikdy nás nehodlá opustit. A ve svém svatém Duchu nám dává odvahu k mírnosti, odvahu k lásce k bližním, odvahu netrvat vždycky na našich právech, odvahu nechat jiným tyto boje o sebeprosazení.

Ale také to znamená, že Pán Ježíš nám není nablízku jen duchovně. Že jednou hodlá skutečně znovu přijít. A že hodlá soudit tento svět, odsoudit zlo a špatnost jednou provždy. *Veliký den Hospodinův je blízko, je blízký a převelice rychlý. Slyš, Hospodinův den je tady!* (Sf 1,14) Anebo jinde říká sám Pavel: *Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji. Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: 'Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán.'* Ale také: *'Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyť ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbiš a přivedeš k lítosti.'* *Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.* (Ř 12,18-21) Nechte místo pro Boží soud. Tedy: buďte k druhým lidem mírní. Protože Bůh vám všechno to příkoří jednou tisíckrát vynahradí. A kdo ví? Třeba svou mírností nakonec přivedeme druhé lidi k pokání, ke Kristu, ke spáse. Možná... A možná ne. To je v Božích rukou. Ale pokud mírní nebudeme, pokud budeme stejní jako všichni lidé kolem nás, buďme si jisti, že tím nikoho ke Kristu nenasměrujeme.

Modleme se: Pane Ježíši Kriste, dej nám odvahu a sílu k tomu, abychom byli mírní vůči našim bližním. Abychom neodpláceli zlým za zlé, abychom záměrně neškodili druhým lidem, byť by si to třeba i zasloužili. Dej, abychom dokázali odpouštět našim viníkům a milovat je i přesto, že k tomu vlastně nemáme žádný vnější důvod. Děkujeme ti, že jsi nám vždycky nablízku. A že také jednou hodláš přijít a spravedlivě rozsoudit tento svět. Amen.